

(Pielikums grozīts ar MK 14.07.2020. noteikumiem Nr. 438)

Speciālās pamatizglītības programmas skolēniem ar redzes traucējumiem, dzirdes traucējumiem, fiziskās attīstības traucējumiem, somatiskām saslimšanām, valodas traucējumiem, mācīšanās traucējumiem, garīgās veselības traucējumiem paraugs

(izglītības programmas kodi 21015111, 21015121, 21015211, 21015221, 21015311, 21015321, 21015411, 21015421, 21015511, 21015521, 21015611, 21015621, 21015711, 21015721)

I. Izglītības programmas īstenošanas mērķi un uzdevumi

1. Speciālās pamatizglītības programmas skolēniem ar redzes traucējumiem, dzirdes traucējumiem, fiziskās attīstības traucējumiem, somatiskām saslimšanām, valodas traucējumiem, mācīšanās traucējumiem, garīgās veselības traucējumiem (turpmāk – izglītības programma) mērķis ir nodrošināt skolēna vispusīgu attīstību un vērtīborientāciju, lai skolēns gribētu un varētu turpināt vispārējo izglītību vai apgūt profesiju, iesaistīties sabiedrības dzīvē un veidoties par laimīgu un atbildīgu personību.

2. Izglītības programmas uzdevums ir nodrošināt nepieciešamos atbalsta pasākumus un palīdzību mācību satura apguvē skolēniem ar speciālajām vajadzībām.

3. Īstenojot mazākumtautību izglītības programmu, tiek:

3.1. nodrošināta etniskās kultūras apguve;

3.2. veicināta valsts valodas un mācību satura integrēta apguve;

3.3. sekmēta skolēna integrācija Latvijas sabiedrībā.

II. Izglītības saturs

4. Pamatizglītības obligāto saturu, tā apguves plānotos rezultātus mācību jomās nosaka valsts pamatizglītības standarts.

III. Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību

5. Skolēnus 1.–9. klasē uzņem atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas nosaka kārtību, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības programmās un atskaitīti no tām, kā arī obligātajām prasībām šajās programmās izglītojamo pārcelšanai uz nākamo klasi.

6. Skolēnus speciālās izglītības programmās uzņem ar valsts vai pašvaldības pedagoģiski medicīniskās komisijas atzinumu.

**IV. Pedagoģiskā procesa organizācijas principi un īstenošanas plāns
(tai skaitā atbilstoši mācību priekšmetiem)**

7. Pedagoģiskā procesa organizēšanai izglītības iestāde atkarībā no izglītības programmas īstenošanas valodas veido mācību priekšmetu un stundu īstenošanas plānu, ievērojot šā pielikuma 1. vai 2. tabulā noteikto kopējo mācību stundu skaitu mācību priekšmetos.

Mācību stundu skaits trijos gados mācību priekšmetā¹

1. tabula

Nr. p.k.	Mācību joma un mācību priekšmets	1.–3. klase	4.–6. klase	7.–9. klase
1.	Valodu mācību joma			
1.1.	latviešu valoda ²	624 (18)	490 (14)	315 (9)
1.2.	svešvaloda 1, svešvaloda 2 ³	208 (6)	385 (11)	525 (15)
2.	Sociālā un pilsoniskā mācību joma			
2.1.	sociālās zinības	104 (3)		105 (3)
2.2.	sociālās zinības un vēsture		245 (7)	
2.3.	Latvijas un pasaules vēsture			210 (6)
3.	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma			
3.1.	vizuālā māksla	174 (5)	105 (3)	105 (3)
3.2.	mūzika	208 (6)	210 (6)	105 (3)
3.3.	literatūra		140 (4)	210 (6)
3.4.	teātra māksla		35 (1)	35 (1)
4.	Dabaszinātņu mācību joma			
4.1.	dabaszinības	208 (6)	210 (6)	
4.2.	ķīmija			140 (4)
4.3.	fizika			140 (4)
4.4.	bioloģija			210 (6)
4.5.	ģeogrāfija			210 (6)
5.	Matemātikas mācību joma			
	Matemātika	416 (12)	560 (16)	525 (15)

6.	Tehnoloģiju mācību joma			
	Dizains un tehnoloģijas	173 (5)	140 (4)	140 (4)
	Datorika		105 (3)	175 (5)
	Inženierzinības			35 (1)
7.	Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma			
	Sports un veselība ⁴	278 (8)	315 (9)	315 (9)

Piezīmes.

¹ Iekavās norādīts ieteicamais mācību stundu skaits nedēļā trijos gados.

² 4. klasē vienu latviešu valodas stundu nedēļā ieteicams veltīt literatūras apguvei.

³ Stundu sadalījumu starp pirmo un otro svešvalodu nosaka izglītības iestāde atbilstoši tās attīstības plānā noteiktajām prioritātēm. Otrās svešvalodas apguve tiek uzsākta 4. klasē.

⁴ Mācību priekšmetā *Sports un veselība* regulāri, katru nedēļu tiek plānotas trīs stundas visās klasēs, 1. klasē – divas stundas nedēļā.

Mācību stundu skaits trijos gados mācību priekšmetā¹ mazākumtautību izglītības programmā

2. tabula

Nr. p.k.	Mācību joma un mācību priekšmets	1.–3. klase	4.–6. klase	7.–9. klase
1.	Valodu mācību joma			
1.1.	latviešu valoda un literatūra	520 (15)	525 (15)	525 (15)
1.2.	svešvalodas	174 (5)	245 (7)	315 (9)
1.3.	mazākumtautības valoda un literatūra	312 (9)	315 (9)	315 (9)
2.	Sociālā un pilsoniskā mācību joma			
2.1.	sociālās zinības	104 (3)		105 (3)
2.2.	sociālās zinības un vēsture		245 (7)	
2.3.	Latvijas un pasaules vēsture			210 (6)
3.	Kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā mācību joma			
3.1.	vizuālā māksla	104 (3)	105 (3)	105 (3)
3.2.	mūzika	104 (3)	105 (3)	105 (3)
3.3.	teātra māksla		70 (2)	

4.	Dabaszinātņu mācību joma			
4.1.	dabaszinības	208 (6)	210 (6)	
4.2.	ķīmija			140 (4)
4.3.	fizika			140 (4)
4.4.	bioloģija			210 (6)
4.5.	ģeogrāfija			140 (4)
5.	Matemātikas mācību joma			
	matemātika	416 (12)	560 (16)	525 (15)
6.	Tehnoloģiju mācību joma			
6.1.	dizains un tehnoloģijas	173 (5)	140 (4)	140 (4)
6.2.	datorika		105 (3)	175(5)
6.3.	inženierzinības			35 (1)
7.	Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma			
	sports un veselība ²	278 (8)	315 (9)	315 (9)

Piezīmes.

¹ Iekavās norādīts ieteicamais mācību stundu skaits nedēļā trijos gados.

² Mācību priekšmetā *Sports un veselība* regulāri, katru nedēļu tiek plānotas trīs stundas visās klasēs, 1. klasē – divas stundas nedēļā.

8. Kopējais stundu skaits mācību priekšmetā noteikts trim gadiem, lai izglītības iestāde varētu elastīgi plānot mācību saturu un organizēt mācību procesu atbilstoši sasniedzamajiem rezultātiem, skolēnu vajadzībām un izglītības iestādes iespējām.

9. Izglītības iestāde atbilstoši attīstības plānā izvirzītajām prioritātēm var samazināt vai palielināt mācību stundu skaitu mācību priekšmetā, nepārsniedzot 10 % no kopējā stundu skaita trijos gados mācību priekšmetā, kurā stundu skaits tiek mainīts.

10. Izglītības iestāde ar vadītāja rīkojumu apstiprina mācību priekšmetu sarakstu un kopējo mācību stundu skaitu katrā mācību priekšmetā mēnesī, semestrī, mācību gadā un uz trim gadiem šādos posmos: 1.–3. klase, 4.–6. klase un 7.–9. klase.

11. Izglītības programma katrai speciālo vajadzību grupai tiek īstenota atbilstoši [Vispārējās izglītības likumā](#) noteiktajam ilgumam.

12. Izglītības iestāde var noteikt mācību priekšmetus, ko mācību gadā pilnībā vai daļēji īsteno kādā no Eiropas Savienības oficiālajām valodām, ievērojot valsts izglītības standarta nosacījumus.

13. Mazākumtautību izglītības iestādes pedagoģiskā procesa īstenošanai izvēlas vienu no šādām valodas lietojuma proporcijām mācību satura apguvei:

13.1. izglītības iestāde nosaka mācību priekšmetus, kas apgūstami latviešu valodā ne mazāk kā 80 % apjomā no kopējās mācību stundu slodzes mācību gadā, ieskaitot svešvalodas, un mācību priekšmetus, kas apgūstami mazākumtautības valodā un bilingvāli;

13.2. izglītības iestāde nosaka mācību priekšmetus, kas 1.–6. klasē apgūstami latviešu valodā ne mazāk kā 50 % apjomā no kopējās mācību stundu slodzes mācību gadā, ieskaitot svešvalodas, un mācību priekšmetus, kas apgūstami mazākumtautības valodā un bilingvāli, 7.–9. klasē apgūstami latviešu valodā ne mazāk kā 80 % apjomā no kopējās mācību stundu slodzes mācību gadā, ieskaitot svešvalodas, un mācību priekšmetus, kas apgūstami mazākumtautības valodā un bilingvāli no kopējās mācību stundu slodzes mācību gadā;

13.3. izstrādājot savu izglītības programmu un iekļaujot mācību priekšmetus, kas nav ietverti pamatizglītības programmas paraugā, izglītības iestāde nosaka mācību priekšmetus, kas 1.–6. klasē apgūstami latviešu valodā ne mazāk kā 50 % apjomā, 7.–9. klasē apgūstami latviešu valodā ne mazāk kā 80 % apjomā no kopējās mācību stundu slodzes mācību gadā.

14. Apgūstamo pirmo svešvalodu, kas ir viena no Eiropas Savienības oficiālajām valodām, izglītības iestāde nosaka saskaņā ar tās nolikumā noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem, ievērojot vecāku izvēli un efektivitātes apsvērumus.

15. Vispārējās izglītības iestāde, iekļaujot skolēnu ar speciālajām vajadzībām, izstrādā individuālo izglītības programmas apguves plānu, lai sekmētu skolēna iekļaušanos kopējā mācību procesā.

16. Vispārējās izglītības iestāde, iekļaujot skolēnu ar redzes traucējumiem, nodrošina lasīt un rakstīt prasmes apguvi, tai skaitā Braila rakstā, un, iekļaujot skolēnu ar dzirdes traucējumiem, nodrošina komunikācijas prasmju attīstību, tai skaitā latviešu zīmju valodā.

17. Valsts pamatizglītības standartā noteikto mērķu sasniegšanai izmanto daudzveidīgas mācību un audzināšanas darba formas, variējot to īstenošanas ilgumu atbilstoši mērķim un skolēnu mācīšanās vajadzībām. Skolēnam plānotos sasniedzamos rezultātus sasniedz vienotā mācību un audzināšanas procesā, kas ietver gan darbu mācību stundās, gan ārpus kopējās mācību slodzes iekļautos pasākumus.

18. Izglītības programmā ārpus kopējās mācību stundu slodzes iekļauj:

18.1. klases stundas, kuras tiek plānotas atbilstoši mācību un audzināšanas darba vajadzībām, iekļaujot tajās, piemēram, veselības izglītības un ceļu satiksmes drošības jautājumus;

18.2. fakultatīvās nodarbības (tai skaitā *Koris*, *Kolektīvā muzicēšana*, *Kristīgā mācība 1.–3. klasei* un *Ticības mācība*), kas tiek organizētas skolēnu grupai, ievērojot skolēnu speciālās vajadzības, intereses un brīvprātības principu (pamats – vecāku vai likumisko pārstāvju iesniegums);

18.3. stundas individuālajam darbam atbilstoši katra skolēna speciālajām vajadzībām un attīstības dinamikai;

18.4. pasākumus atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem par izglītojamo audzināšanas vadlīnijām un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtību.

19. Mācību stundās var iekļaut 2–3 minūšu dinamiskās pauzes skolēnu stājas attīstīšanai un nostiprināšanai.

20. Nodarbības ārpus kopējās mācību stundu slodzes plāno atbilstoši katra skolēna speciālajām vajadzībām tā, lai tās sniegtu atbalstu mācību procesam, kas notiek mācību stundu ietvaros, līdzsvarojot mācību formu dažādību, kuru izvēli nosaka skolēnam plānotais sasniedzamais rezultāts.

21. Mācību satura īstenošanai izglītības iestāde vai pedagogs mācību līdzekļus izvēlas atbilstoši plānotajam skolēnam sasniedzamajam rezultātam un izmanto Ministru kabineta noteikumos par izglītojamo audzināšanas vadlīnijām un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtību noteiktos kritērijus.

22. Speciālās izglītības iestāde vai vispārējās izglītības iestāde, kurā ir speciālās klases, nodrošina individuālās un grupu atbalsta nodarbības atbilstoši skolēna speciālajām vajadzībām, ievērojot šā pielikuma 3.–9. tabulā noteikto nodarbību skaitu:

Nodarbību skaits skolēniem ar redzes traucējumiem

3. tabula

Nodarbība	Klase								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Individuālās vai grupu atbalsta nodarbības	6	5	5	5	6	6	5	4	4
Individuālās vai grupu nodarbības orientēšanās, mobilitātes un redzes attīstīšanā	6	5	5	5	4	4	4	3	3
Kopā	12	10	10	10	10	10	9	7	7

Nodarbību skaits skolēniem ar dzirdes traucējumiem

4. tabula

Nodarbība	Klase								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.

Individuālās vai grupu atbalsta nodarbības dzirdes attīstīšanai un izrunas veidošanai	18	18	18	18	8	6	6	6	6
Individuālās vai grupu atbalsta nodarbības	4	5	5	3	3	3	3	3	3
Kopā	22	23	23	21	11	9	9	9	9

Nodarbību skaits skolēniem ar fiziskās attīstības traucējumiem

5. tabula

Nodarbība	Klase								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Individuālās vai grupu atbalsta nodarbības	12	12	14	14	15	15	15	14	14

Nodarbību skaits skolēniem ar somatiskām saslimšanām

6. tabula

Nodarbība	Klase								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Individuālās vai grupu atbalsta nodarbības	5	5	5	5	4	4	3	3	4

Nodarbību skaits skolēniem ar valodas traucējumiem

7. tabula

Nodarbība	Klase								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Individuālās vai grupu atbalsta nodarbības	12	12	12	12	10	8	8	8	8

Nodarbību skaits skolēniem ar mācīšanās traucējumiem

8. tabula

Nodarbība	Klase
-----------	-------

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Individuālās vai grupu atbalsta nodarbības	8	8	8	8	5	5	3	3	2

Nodarbību skaits skolēniem ar garīgās veselības traucējumiem

9. tabula

Nodarbība	Klase								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Individuālās vai grupu atbalsta nodarbības	5	6	6	6	6	6	2	2	2

23. Individuālās un grupu atbalsta nodarbības vispārizglītojošajās klasēs iekļautajiem skolēniem ar speciālajām vajadzībām nodrošina izglītības iestādes finansējuma ietvaros.

24. Individuālajās un grupu nodarbībās var apvienot vairāku klašu skolēnus.

V. Mācību vides raksturojums

25. Izglītības iestāde nodrošina normatīvajos aktos noteiktajām higiēnas prasībām atbilstošu mācību procesu, iekļaujošu, intelektuālo un sociāli emocionālo attīstību un veselību veicinošu, fiziski un emocionāli drošu mācību vidi atbilstoši skolēnu vecumposma vajadzībām un attīstības īpatnībām un universālā dizaina prasībām, piemēram, viegli uztverama informācija, ērta piekļuve, vides objektu kontrastējošs noformējums grīdā un iekštelpās.

VI. Skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanas kārtība

26. Skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanas pamatprincipi, vērtēšanas veidi, vērtējuma izteikšanas veids un valsts noteiktie pārbaudes darbi izglītības pakāpes beigās ir noteikti valsts pamatzglītības standartā.

27. Izglītības iestāde atbilstoši pamatzglītības standartā noteiktajiem vērtēšanas pamatprincipiem izstrādā skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanas kārtību, piemēram, nosakot vērtēšanas mērķi, tās vietu mācību procesā, pārbaudījumu apjomu un skaitu, vienai klasei vienā dienā neplānojot vairāk par vienu līdz diviem tēmas noslēguma pārbaudes darbiem, vērtējuma izteikšanas veidu, skolēna vecāku vai tā likumisko pārstāvju informēšanas kārtību, "nv" (nav vērtējuma) izmantošanas gadījumus.

28. Skolēnu mācību snieguma vērtēšanas metodiskos paņēmienus, izpildes laiku un vērtēšanas kritērijus nosaka pedagogs, ievērojot mācību jomā noteiktos skolēnam plānotos sasniedzamos rezultātus un izglītības iestādes izstrādāto skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanas kārtību.

29. Izglītības programmas apguvi katrā klasē apliecina liecība, kas ietver skolēna snieguma vērtējumu katrā mācību priekšmetā mācību gada noslēgumā. Skolēnu pārcelšana nākamajā klasē notiek atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas nosaka kārtību, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības iestādēs un atskaitīti no tām, un obligātajām prasībām pārcelšanai uz nākamo klasi.

VII. Izglītības programmas īstenošanai nepieciešamā personāla, finanšu un materiālo līdzekļu izvērtējums un pamatojums

30. Izglītības programmas īstenošanā izglītības iestāde ievēro normatīvo aktu prasības, kas regulē izglītības iestāžu darbību.

31. Izglītības programmas īstenošanas izmaksas sedz:

31.1. valsts dibinātajā izglītības iestādē – no valsts budžeta;

31.2. pašvaldības dibinātajā izglītības iestādē – no valsts un pašvaldības budžeta;

31.3. privātpersonas dibinātajā izglītības iestādē – no valsts, pašvaldības un privātā budžeta.

32. Apmaksājamo stundu skaitu mēnesī aprēķina atbilstoši izglītības iestādes vadītāja apstiprinātajam mācību priekšmetu un stundu īstenošanas plānam un individuālo un grupu atbalsta nodarbību skaitam.

33. Pedagoģa darba slodzi un darba samaksu nosaka atbilstoši normatīvajam regulējumam par pedagoģu darba samaksu.

34. Izglītības iestādei apstiprinātā pedagoģu darba samaksas fonda ietvaros ir tiesības atsevišķu mācību priekšmetu apguvei dalīt klasi grupās, kā arī apvienot ne vairāk kā divu viena izglītības posma klašu skolēnus atsevišķa mācību priekšmeta apguvei gan visās, gan daļā mācību stundu.

Izglītības un zinātnes ministra pienākumu izpildītājs,
labklājības ministrs *Jānis Reirs*